

Právní úprava pornografie v českém a slovenském právním řádu

I. Úvod

V únoru letošního roku byl v Rakousku odhalen největší případ zpřístupnění dětské pornografie na Internetu. Pachatelé založili na serverech rakouské internetové firmy bez jejího vědomí osm databank s videozáběry dětské pornografie. Provozovatel serveru to oznámil policii, předal jí seznam zákaznických vstupů a přístup na server znemožnil.

Vzhledem k tomu, že v rámci operace Flo probíhá vyšetřování podezřelých v sedmdesáti sedmi zemích světa včetně České a Slovenské republiky, věnuje se článek srovnání české a slovenské trestněprávní úpravy pornografie.

II. Internet a pornografie

Internet¹ je z právního hlediska těžce uchopitelný. Rozprostírá se po celé zeměkouli, takže zasahuje do všech národních legislativ, a proto je velmi obtížné stanovit jednotná pravidla pro jeho užívání. Otázkou je, jak řešit právní úpravu Internetu. Tu lze řešit tak, že určení jurisdikce² se váže na fyzické umístění prostředku komunikace – počítače připojeného k Internetu nebo na veřejnou počítačovou síť (nejčastěji Internet),³ která umožňuje komunikaci i mimo hranice státu.⁴ Například lze umístit dětskou pornografii na server, tzv. free-webhosting,⁵ který se nachází v České republice, ale spravuje se⁶ ze zahraničí.

Další otázkou je, proč ještě nebyla uzavřena ani žádná mezinárodní smlouva o Internetu vyjma nejrůznějších mezinárodních závazků o boji proti dětské pornografii na Internetu (viz níže), které se netýkají bezprostředně legislativního rámce Internetu.

Co se týče dětské pornografie na Internetu, snaha o její potírání není jen ve sféře veřejnoprávní (zákonodárné), ale i soukromoprávní (většinou vychází ze spolupráce veřejnoprávních a soukromoprávních subjektů na základě vládních plánů apod.). V polovině loňského roku se pět velkých poskytovatelů on-line služeb ze Spojených států amerických dohodlo na společném boji proti dětské pornografii, který spočívá ve vytvoření databáze fotografií s dětskou pornografií a vytvoření technologie, která by měla vést k jejich jednoznačné identifikaci a následném odhalování.

III. Mezinárodní závazky v oblasti postihování pornografie a opatření Evropské unie o dětské pornografii

¹ „Internet je globálním prostředím, které vzniká propojením mnoha jednotlivých internetových sítí.“ Vitovský, A. Moderní slovník softwaru výkladový anglicko-český a česko-anglický. 1. vydání. Praha: Antonín Vitovský – AV software, 2006, s. 253.

² Kromě jurisdikce je důležitou otázkou určení rozhodného práva. Podrobněji viz Smejkal, V. Internet @ §§§. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 1999, s. 19.

³ Veřejně přístupnou počítačovou sítí jsou kromě Internetu i sítě obdobného charakteru, například Minitel ve Francii.

⁴ Srovnej „Osoby mimo stát Minnesota, které šíří informace prostřednictvím Internetu a vědí, že tyto informace budou šířeny v Minnesotě jsou podřízeny pravomoci minnesotských soudů v případech porušování státního trestního a občanského práva.“ Podrobněji viz Polčák, R., Škop, M., Macek, J. Normativní systémy v kyberprostoru (úvod do studia). 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, 102 s. 31 an.

⁵ Po zaregistrování této služby si může kdokoli bezplatně vytvořit a spravovat vlastní internetové stránky z kteréhokoli místa na světě, tzn. nejenom z místa, kde se nachází server.

⁶ Podle § 3 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů, je to právě poskytovatel služby, který odpovídá za obsah přenášených informací, ovšem jen pokud přenos sám iniciuje, zvolí uživatele přenášené informace, nebo zvolí nebo změní obsah přenášené informace.

Mezi prvními mezinárodními smlouvami proti rozšiřování pornografie patřily Mezinárodní úmluva proti rozšiřování necudných publikací⁷, Mezinárodní úmluva o potlačování obchodu s necudnými publikacemi a jejich rozšiřování⁸ a Protokol doplňující úmluvu o potírání obchodu s necudnými publikacemi z Lake Success ze dne 4. května 1949.

Dne 24. února 1997 byla Radou Evropské unie (dále jen „Rada“) přijata na základě (bývalého) článku K.3 Smlouvy o Evropské unii⁹ Společná akce o boji proti obchodování s lidmi a pohlavní vykořisťování dětí.¹⁰

V otázce dětské pornografie na Internetu vydala Rada již před sedmi lety z podnětu Rakouské republiky Rámcové rozhodnutí o boji proti dětské pornografii na Internetu.¹¹ To bylo vydáno zejména se zřetelem k usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, ze dne 17. února 1997 o nedovolených a škodlivých materiálech na Internetu a k rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 276/1999/ES ze dne 25. ledna 1999, kterým se přijímá víceletý akční plán Společenství na podporu bezpečného používání Internetu prostřednictvím boje s nedovolenými a škodlivými materiály v globálních sítích. Podle uvedeného rozhodnutí měly členské státy Evropské unie (dále jen „členské státy“) přijmout mimo jiné opatření, která podpoří uživatele Internetu, aby přímo nebo nepřímo oznamovali donucovacím orgánům podezření o šíření dětského pornografického materiálu na Internetu, pokud se s takovým materiálem setkají. Dále zahájit spolupráci s průmyslovým odvětvím tak, aby se dělilo o své zkušenosti a podporovalo podle možností výrobu filtrů a jiných technických prostředků pro zamezení a zjišťování šíření dětského pornografického materiálu.

Po Společné akci Rady a Rámcovém rozhodnutí o boji proti dětské pornografii na internetu měla následovat legislativní opatření řešící rozdílnost právních přístupů jednotlivých členských států a směřující k rozvoji účinné soudní a policejní spolupráce zaměřené proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii. Opatření Rada vyjádřila v Rámcovém rozhodnutí o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii ze dne 22. prosince 2003,¹² které zrušuje výše uvedenou Společnou akci Rady.

Dětská pornografie je pro účely tohoto rámcového rozhodnutí definována jako pornografický materiál, který zobrazuje:

- a) skutečné dítě, které se aktivně nebo pasivně účastní jednoznačně sexuálního jednání, a to včetně dráždivého vystavování přirození nebo ohanbí dítěte, nebo
- b) skutečnou osobu se vzhledem dítěte, která se aktivně nebo pasivně účastní jednání uvedeného v bodě a), nebo
- c) realistické znázornění neexistujícího dítěte, které se aktivně nebo pasivně účastní jednání uvedeného v bodě a).

Dítětem se rozumí každá osoby mladší 18 let.

Členské státy měly podle rozhodnutí nejpozději do 20. ledna 2006 kromě mnohých jiných opatření zajistit trestní postih úmyslných jednání týkající se pohlavního vykořisťování dětí, a to donucování dítěte k prostituci nebo k účasti na pornografických dílech nebo kořisťení prostřednictvím dítěte nebo jiné vykořisťování dítěte k takovým účelům; najímání dítěte k prostituci nebo k účasti na pornografických dílech; provádění sexuálních praktik s dítětem, pokud je k nim použito nátlaku, síly nebo pohrůzek; nebo je dítěti za jeho účast na

⁷ Vyhláška č. 184/1922 Sb.

⁸ Vyhláška č. 96/1927 Sb.

⁹ Celex 11992M; Smlouva vstoupila v platnost 1. listopadu 1993.

¹⁰ Společná akce ze dne 24. února 1997 o boji proti obchodování s lidmi a pohlavnímu vykořisťování dětí (97/154/SVV).

¹¹ Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 29. května 2000 o boji proti dětské pornografii na internetu (2000/375/SVV).

¹² Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 22. prosince 2003 o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii (2004/68/SVV).

sexuálních praktikách placeno nebo mu jsou poskytovány jiné odměny nebo výhody nebo dochází ke zneužití uznávaného postavení důvěry, nadřazenosti nebo vlivu nad dítětem. Dále měl každý členský stát přijmout opatření k zajištění trestnosti úmyslných jednání týkajících se dětské pornografie, jsou-li prováděna neoprávněně, bez ohledu na to, zda jsou prováděna prostřednictvím počítačového systému¹³ či nikoli, a to výroba dětské pornografie; prodej, rozšiřování nebo další předávání dětské pornografie; nabízení nebo zpřístupňování dětské pornografie; pořizování nebo držení dětské pornografie. V některých případech mohly členské státy vyloučit trestněprávní odpovědnost za jednání týkající se dětské pornografie (např. pokud skutečné osobě se vzhledem dítěte bylo v době zobrazení ve skutečnosti osmnáct let nebo více; vyobrazené dítě dosáhlo pohlavní dospělosti a jeho zobrazení budou vyráběna a držena s jeho souhlasem a výhradně pro jeho vlastní soukromé užívání anebo pornografický materiál je vyroben a držen výrobcem výhradně pro jeho vlastní soukromé užívání, a to za podmínek a předpokladů stanovených rozhodnutím).

Opatření uvedeného rozhodnutí lze shrnout tak, že zvláštní povaha boje proti pohlavnímu vykořisťování dětí musí vést členské státy k tomu, aby vnitrostátními předpisy stanovily účinné, přiměřené a odrazující sankce. Tyto sankce by měly být přizpůsobeny také činností vykonávaným právníky osobami.

IV. Komerční sexuální zneužívání dětí

Pojem „komerční sexuální zneužívání dětí“ byl přijat na 1. světovém kongresu proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, který se konal v roce 1996¹⁴ a rozumí se jím „použití dítěte pro sexuální účely výměnou za peníze nebo za odměnu v naturálních mezi dítětem, zákazníkem, prostředníkem nebo agentem a jinými, kdo vydělávají na obchodu s dětmi pro tyto účely.“

Komerční sexuální zneužívání dětí zahrnuje podle výše uvedené definice několik forem:

- dětská prostituce – využívání dětí při sexuálních aktivitách za úplatu nebo za poskytnutí jiného plnění
- obchodování s dětmi – jakákoliv transakce, na jejímž základě je dítě předáno jednou osobou nebo skupinou osob jiné osobě nebo skupině osob, a to za úplatu nebo za poskytnutí jiného plnění
- dětská pornografie – jakékoliv spodobnění dítěte účastnícího se skutečné nebo předstírané explicitní sexuální aktivity, ať už je toto spodobnění provedeno jakýmkoliv způsobem, a rovněž tak jakékoliv spodobnění sexuálních orgánů dítěte určené primárně k sexuálním účelům.

V. Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí v České republice

Usnesením vlády České republiky ze dne 16. srpna 2006 č. 949 byl přijat na vědomí Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008 (dále jen „Plán“), jehož součástí je vyhodnocení Zprávy o plnění Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí (2002 – 2004) a jeho aktualizace na další období (2004 – 2006) (dále jen „Zpráva“). Dále byl schválen Plán úkolů boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008. Jedním z úkolů (stejně jako v minulých

¹³ Počítačovým systémem se rozumí podle Rámcového rozhodnutí Rady ze dne 22. prosince 2003 o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii (2004/68/SVV) zařízení nebo skupina propojených nebo souvisejících zařízení, z nichž jedno nebo více provádí na základě programu automatické zpracování údajů (čl. 1 písm. c).

¹⁴ Světový kongres OSN ke komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí ve Stockholmu ve dnech 27. – 31. srpna 1996.

plánech) bylo zavedení trestnosti pouhého držení dětské pornografie v jakékoliv formě do 1. března 2007.

Podle Zprávy zavedení trestnosti pouhého držení dětské pornografie v jakékoliv formě do 1. ledna 2006 bylo součástí návrhu nového trestního zákona, který nebyl ovšem 21. března 2006 v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky přijat poté, co byl zamítnut Senátem Parlamentu České republiky. Nicméně Ministerstvo spravedlnosti v současné době připravuje další návrh trestního zákona, jehož součástí bude i zavedení trestnosti pouhého držení dětské pornografie.

Dětská pornografie, její výroba a distribuce, podle Plánu zaznamenává v posledních letech celosvětově dynamický nárůst, a to zejména prostřednictvím stále masovějšího využívání Internetu.

VI. Zpráva o bezpečnostní situaci ve Slovenské republice za rok 2005 (Správa o bezpečnostnej situácii v Slovenskej republike za rok 2005)

Zpráva k trestné činnosti dětské pornografie uvádí, že byly zaznamenány její dvě formy, a to krátkodobý vývoz dětí a mladistvých do zahraničí, především do Rakouska, kde jsou využívány na natáčení pornografických filmů, vyhotovování pornografických fotografií a aktů. Druhou formou je natáčení domácích pornografických scén a zhotovování pornografických fotografií převážně v domácích podmínkách.

Dále je uvedeno (obdobně jako v České republice), že stále větší negativní roli sehrává Internet, který umožňuje materiál s dětskou pornografií dále rozšiřovat, a také prostřednictvím Internetu mohou pachatelé a devianti navazovat kontakt s dětmi a mládeží a vyhledávat tak potenciální oběti.

VII. Trestněprávní úprava pornografie v České republice

VII.A Trestný čin ohrožování mravnosti

Český právní řád, konkrétně zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále také „trestní zákon“ nebo „TZ“) neobsahuje trestný čin *přechovávání pornografie* (pro soukromé účely) na rozdíl od slovenského trestního zákona a na rozdíl i od ostatních členských zemí Evropské unie.

Trestní zákon upravuje trestný čin Ohrožování mravnosti (§ 205 TZ):

(1) *Kdo uvádí do oběhu, rozšiřuje, činí veřejně přístupnými, vyrábí, dováží, provádí nebo vyváží, anebo za tím účelem přechovává **pornografická díla** písemná, nosiče zvuku nebo obrazu, zobrazení nebo jiné předměty ohrožující mravnost,*

a) *která zobrazují **dítě**,*

b) *v nichž se projevuje neúcta k člověku a násilí, nebo*

c) *která zobrazují pohlavní styk se zvířetem,*

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

(2) *Kdo pornografická díla písemná, nosiče zvuku nebo obrazu nebo zobrazení*

a) *nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje **osobě mladší osmnácti let**, nebo*

b) *na místě, které je **osobám mladším osmnácti let** přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje,*

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

(3) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,*

a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, nebo*

b) *spáchá-li takový čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, **veřejně přístupnou počítačovou sítí** nebo jiným obdobně účinným způsobem.*

Novela trestního zákona č. 134/2002 Sb. účinná od 1. 7. 2002 rozšířila definici trestného činu ohrožování mravnosti o zavedení trestních sankcí i za průvoz a vývoz pornografie a její přechovávání za účelem převozu nebo vývozu. Dále zpřísnila sankce za to, kdo pornografická díla nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje osobě mladších osmnácti let, nebo na místě, které je osobám mladším osmnácti let přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje. Doplnila zároveň sankce, spáchá-li předmětný trestný čin člen organizované skupiny nebo spáchá-li pachatel čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem. Po novele je trestné jakékoli pornografické zobrazení dítěte, a nikoli jen sexuální styk s dítětem, jak tomu bylo před účinností novely. Na druhé straně již nejsou trestné jiné sexuálně patologické praktiky, např. film zachycující pohlavní styk s mrtvolou (na rozdíl od slovenské právní úpravy).

VII.B Pojmy používané v legislativní úpravě trestného činu ohrožování mravnosti

Pojem „**pornografické dílo**“ není v českém právním řádu definován (ani pojem „pornografie“ jako je tomu ve slovenské právní úpravě). Pornografickým dílem můžeme rozumět „jakýkoli předmět, který je-li pozorován ať přímo, nebo prostřednictvím technického zařízení, zvláště intenzivním a vtíravým způsobem zasahuje a podněcuje samotný sexuální pud.“¹⁵ Rozhodující je dále, zda podle převládajícího názoru ve společnosti hrubě narušuje uznávané morální hodnoty a vyvolává pocit studu. Dílo, aby mohlo být označeno za pornografické, je třeba posuzovat jako celek, tzn. nikoliv jen jeho část. Důležité pro posouzení pornografického charakteru může být i způsob užití díla či souvislosti, ve kterých je dílo prezentováno.

Pouhé zobrazení nahého lidského těla, například v uměleckém ateliéru nebo k reklamním účelům, není pornografií. Nejsou jí ani předměty znázorňující lidské tělo používané k výuce, vědeckým a osvětovým cílům apod., například fotografie genitálií v učebnicích. „Za pornografii nelze považovat ani umělecké dílo, byť by zobrazovalo nejintimnější chvíle lidí, případně i vyvolávalo sexuální vzrušení či vzbuzovalo pocit studu nebo ošklivosti.“¹⁶

Pokud by mělo jít o pornografické dílo, je kromě výše uvedeného třeba splnit požadavek stanovený buď v § 205 odst. 1 písm. a)¹⁷ nebo b) či c).¹⁸

Co se týče pojmu „**dítě**“ a „**osoba mladší osmnácti let**“. Dítětem se rozumí podle Úmluvy o právech dítěte, která je závazná také pro Českou republiku,¹⁹ osoba mladší než osmnáct let. Na druhé straně podle § 8 odst. 2 zákona č. 50/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, může osoba mladší osmnácti let nabýt zletilosti uzavřením manželství. Podle ustanovení § 205 odst. 2 byla měla být tato osoba i přes svoji zletilost chráněna, protože je osobou mladší osmnácti let. Dále pokud by skutečná osoba na zobrazení byla starší osmnácti let, přestože by vypadala mladší, ochrana se na ni nevztahuje stejně jako na osoby starší osmnácti let, které vzhledem ke stupni svého duševního vývoje, například osoby mentálně retardované, mohou být ohroženy.

„**Veřejně přístupnou počítačovou sítí**“ se rozumí „funkční propojení počítačů do sítí s cílem vytvořit informační systém pracující s tzv. dálkovým přístupem, jakým je především Internet.“²⁰

¹⁵ Šámal, P., Púry, F., Rizman, S.: Trestní zákon. Komentář. II. díl. 6. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 1228.

¹⁶ Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. op. cit., s. 1228.

¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 12. 2004, sp. zn. 7 Tdo 1077/2004-I.

¹⁸ Nemyslí se ovšem požadavek naplnění skutkové podstaty.

¹⁹ Sdělení č. 104/1991 Sb.

²⁰ Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. op. cit., s. 1231.

VIII. Trestněprávní úprava pornografie ve Slovenské republice

VIII.A Trestné činy výroba detskej pornografie, rozširovanie detskej pornografie a prechovavanie detskej pornografie

Slovenský trestný zákon (zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon) (ďalej také „slovenský trestný zákon“ alebo „sl.TZ“) upravuje vedľa trestného činu ohrožovanie mravnosti trestný čin výroba detskej pornografie, rozširovanie detskej pornografie a prechovavanie detskej pornografie.

Právna úprava trestného činu Výroba detskej pornografie (§ 368 sl.TZ) je nasledujúca:

(1) *Kto využije, získa, ponúkne alebo inak zneužije dieťa na výrobu detskej pornografie alebo umožní také jeho zneužitie, alebo sa inak podieľa na takejto výrobe, potrestá sa odňatím slobody na štyri roky až desať rokov.*

(2) *Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1*

a) *na dieťati mladšom ako dvanásť rokov,*

b) *závažnejším spôsobom konania, alebo*

c) *verejne.*

(3) *Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1*

a) *a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť,²¹ alebo*

b) *a získa ním značný prospech.²²*

(4) *Odňatím slobody na dvanásť rokov až dvadsať rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1*

a) *a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osob,*

b) *a získa ním prospech veľkého rozsahu,²³ alebo*

c) *ako člen nebezpečného zoskupenia.²⁴*

Trestný čin Rozširovanie detskej pornografie (§ 369 sl.TZ) je upraven takto:

²¹ § 142 Ťažká ujma na zdraví alebo smrť

(1) Ťažkou ujmu na zdraví sa rozumie spôsobenie ujmy na zdraví uvedeném v § 123 odst. 3.

(2) Smrťou sa rozumie biologická smrť mozgu (cerebrálna smrť).

§ 123 odst. 3 Ujma na zdraví

(1) Ujmou na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie akékoľvek poškodenie zdravia iného.

(2) Ublížením na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného.

(3) Ťažkou ujmu na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, ktorou je

a) zmrzačenie,

b) strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti,

c) ochromenie údu,

d) strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva,

e) poškodenie dôležitého orgánu,

f) zohyzdenie,

g) vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu,

h) mučivé útrapy, alebo

i) porucha zdravia trvajúca dlhší čas.

(4) Poruchou zdravia trvajúcou dlhší čas sa na účely tohto zákona rozumie porucha, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného.

²² Značnou škodou sa podľa § 125 odst. 1 veta tretia sl.TZ rozumie najmenej 800000,- Sk.

²³ Škodou veľkého rozsahu sa podľa § 125 odst. 1 veta štvrtá sl.TZ rozumie najmenej 4000000,-Sk.

²⁴ §141 Nebezpečné zoskupenie

Nebezpečným zoskupením sa rozumie

a) zločinecká skupina, alebo

b) teroristická skupina.

(1) *Kdo rozmnožuje, prepravuje, zadávaže, sprístupňuje alebo inak rozširuje detskú pornografiu, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.*

(2) *Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1*

(a) *závažnejším spôsobom konania, alebo*

(b) *verejne.*

(3) *Odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a získa ním značný prospech.*

(4) *Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a získa ním prospech veľkého rozsahu.*

Poslední z trojice trestných činů je Prechovávanie detskej pornografie upravený v ustanovení § 370 sl.TZ, jež zní takto:

Kto prechováva detskú pornografiu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Trestné činy výroba detskej pornografie a rozširovaní detskej pornografie obsahujú kvalifikované skutkové podstaty na rozdiel od trestného činu prechovávaní detskej pornografie, ktorý je upraven pouze v základní skutkové podstatě.

VIII.B Pojmy používané v legislatívni úpravě trestných činů výroba detskej pornografie, rozširovaní detskej pornografie a prechovávaní detskej pornografie

Pojem „**detská pornografie**“ je vymezene v zákoně v ustanovení § 132 odst. 3 sl.TZ následujícím způsobem: *Detskou pornografiou se na účely tohoto zákona rozumie zobrazenie súlože, iného spôsobu pohlavného styku alebo iného obdobného sexuálneho styku s dieťaťom alebo zobrazenie obnažených častí tela dieťaťa smerujúce k vyvolaniu sexuálneho uspokojenia inej osoby.*

Kromě detskej pornografie definuje slovenský trestní zákon i pojem „**dítě**“, kterým se rozumí pro účely zákona: *osoba mladšia jako osemnásť rokov, ak nenadobudla plnoletost už skôr* (§ 127 odst. 1 sl.TZ).

VIII.C Trestný čin ohrožování mravnosti

Komerční sexuální zneužívání dětí a nejzávažnější formy pornografie (tzv. tvrdá pornografie) postihuje trestný čin Ohrozovanie mravnosti (§ 371 a 372 sl.TZ), který je upraven následujícím způsobem:

§ 371 sl. TZ

(1) *Kto vyrába, kupuje, dováža alebo si inak zadávaže a následne predáva, požičiava alebo inak uvádza do obehu, rozširuje, robí verejne prístupnými alebo zverejňuje **pornografiu**, nosiče zvuku alebo obrazu, zobrazenia alebo iné predmety ohrozujúce mravnosť, v ktorých sa prejavuje neúcta k človeku a násilie alebo ktoré zobrazujú sexuálny styk so zvierateľom alebo iné sexuálne patologické praktiky, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.*

(2) *Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1*

(a) *závažnejším spôsobom konania, alebo*

(b) *verejne.*

(3) *Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a získa ním značný prospech.*

§ 372 sl.TZ

(1) *Kto pornografiu*

(a) *ponúka, prenecháva alebo predáva osobe mladšej jako osemnásť rokov alebo*

(b) na mieste, ktoré je osobám mladším ako osemnásť rokov prístupné, vystavuje alebo inak sprístupňuje, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

(a) závažnejším spôsobom konania, alebo

(b) verejne.

(3) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

(a) a získa pre seba alebo pre iného značný prospech, alebo

(b) tým, že ponúka, sprístupňuje alebo vystavuje pornografiu, nosiče zvuku alebo obrazu alebo zobrazenia, v ktorých sa prejavuje neúcta k človeku a násilie alebo ktoré zobrazujú sexuálny styk so zvieratom alebo iné sexuálne patologické praktiky.

Trestnosť ohrožovania mravnosti i výroby a rozširovania detskej pornografie sa zvyšuje, keď je trestný čin vykonaný závažnejším spôsobom alebo verejne. Oba pojmy jsou ve slovenském trestním zákoně definovány.²⁵

VIII.D Pojmy používané v legislatívnej úprave trestného činu ohrožovania mravnosti

Slovenský trestní zákon vedle pojmu „detská pornografie“ upravuje pro účely zákona v § 132 odst. 2 sl.TZ i samotný pojem „**pornografie**“, kterým se rozumí: *zobrazenie súlože, iného spôsobu pohlavného styku alebo iného obdobného sexuálneho styku alebo zobrazenie obnažených pohlavných orgánov smerujúce k vyvolaniu sexuálneho uspokojenia inej osoby.*

IX. Závěr

V českém trestním zákoně ve vztahu k probíhajícím událostem chybí trestný čin přechovávání detskej pornografie k domácímu užití.

Slovenská republika pružně zareagovala na vývoj trestnosti ve společnosti, nejenom v rámci Evropské unie, ale i světové. Vypracovala nový trestní zákon, který nabyt účinnosti 1. ledna 2006. I kdyby Česká republika přijala poslední návrh nového trestního zákona projednávaný Parlamentem České republiky zahrnující trestný čin šíření a přechovávání pornografie, zejména detské a pornografie zobrazující jiné uvedené patologické praktiky, nestalo by se tak dříve než po nabytí účinnosti nového slovenského trestního zákona.

²⁵ § 138 Závažnejší spôsob konania

Závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu

a) se zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, zabitia podľa § 147 a § 148, usmrtenia podľa § 149, ublíženia na zdraví podľa § 155, § 156 a § 157,

b) po dlhší čas,

c) surovým alebo trýznivým spôsobom,

d) násilím, hrozbou bezprostredného násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy,

e) vlámaním,

f) ľst'ou,

g) využitím tiesne, neskúsenosti, odkázanosti alebo podriadenosti,

h) porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatel'ovho zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona,

i) organizovanou skupinou, alebo

j) na viacerých osobách.

§ 122 odst. 2 Trestný čin je spáchaný verejne, ak je spáchaný

a) obsahom tlačoviny alebo rozširovaním spisu, filmom, rozhlasom, televíziou, použitím počítačovej siete alebo iným obdobne účinným spôsobom, alebo

b) pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami.

Mezeru, která v současnosti v oblasti českého trestního práva vzniká, mezi vývojem nelegálního chování ve společnosti a platnou trestněprávní úpravou, je třeba co nejdříve vyplnit a to nejenom ve vztahu pornografie k moderním prostředkům komunikace²⁶ a Internetu.

²⁶ Pod pojmem „moderní prostředky komunikace“ se rozumí telefon (mobilní a s pevným připojením, který je možné zařadit i mezi tradiční prostředky komunikace) a počítač (přenosný i nepřenosný, PDA).